

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.12/2019/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
 . Gimesi Ágnes előadó bíró
 . Krecsik Eldoróda bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. június 5.
Az ügy tárgya: közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): ...
Elsőfok: ósi Járásbíróság 5.B.38/2017/15. számú ítélete
 2017. október 19. napján, tárgyalás
Másodfok: -
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Pest Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: ... terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmények miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pest megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 5.B.38/2017/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

1.

- [1] A Szigetszentmiklósi Járásbíróság a 2017. október 19. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 5.B.38/2017/15. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetéseben [Btk. 234. § (1) bekezdés] járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 360 napi tétel pénzbüntetésre és 1 év 10 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés napi tétel összegét 1.200 forintban állapította meg. Rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházbüntetésre kell átváltoztatni. A járművezetéstől eltiltás időtartamába beszámította a vezetői engedély elvételétől

eltelt időt. A terheltet a hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette és kötelezte a bünyügi költség viselésére. Az elsőfokú bíróság ítélete – a terhelt és védője által bejelentett fellebbezés visszavonása folytán – 2018. június 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

2.

- [2] A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás lényege a következő azzal, hogy a Kúria következetes gyakorlata szerint a tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálendő. Erre tekintettel a tényállás részének kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (EBH 2013.B.2., BH 2015.216., BH 2013.237., BH 2006.392.).
- [3] ... terhelt 2016. május 14. napján 01 óra 45 perckor, borult időben, száraz, aszfalt burkolatú úttesten és gyér forgalom mellett közlekedett az általa vezetett ... típusú segédmotor kerékpárral, ittas állapotban, és ittasságából eredően bizonytalan úttartással **település 1** belterületén a saját sávjában, a ... út irányából a ... felé. A **település 1**, szám előtti kivilágított, jól belátható, sík, egyenes, kétirányú, az azonos irányok részére egy-egy terelővonallal elválasztott, 3 méter széles úttesttel ellátott útszakaszon rendőri ellenőrzést végzett, a rendőrségi bevetési ruházatot és láthatósági mellényt viselő ... c.r. törm., ... r. tzls., valamint a baleseti helyszínelőknél rendszeresített ruházatot és láthatósági mellényt viselő ... r. törm. Az út mellett két rendőri jelleggel ellátott szolgálati gépjármű állt.
- [4] Az ellenőrzést végző rendőrök észlelték, hogy a terhelt segédmotor kerékpárral bizonytalan mozgással közlekedik a ... úton a ... út irányából. ... r. törm. a terhelt ellenőrzés alá vonása céljából kiállt az úttestre, és kb. 70 méteres távolságból többször jelezte megállítási szándékát úgy, hogy erős fényű LED-es lámpával rávilágított a terhelt fejére, majd körözött a lámpával.
- [5] ... terhelt a távolról is jól látható rendőri jelzést figyelmen kívül hagyva, a megállás szándéka nélkül haladt ... r. törm. felé, abból a célból, hogy a rendőri intézkedés alól kivonja magát. Haladása során a ... r. törzsőrmesterrel történő ütközést megelőzően levette a gázzal a kezét, ezzel motorféket használva sebességét csökkentette, majd nem jelentős sebességgel (kb. 40 km/h) az ütközés előtti utolsó pillanatban balra kormányzott. ... r. törzsőrmester észlelte, hogy a terhelt megkezdte a kikerülését. A terhelt a motorkerékpár balra kormányzása ellenére – ... testi épségét közvetlen veszélynek kitéve – olyan közel haladt el mellette, hogy a jármű ...t elsodorta, oly módon, hogy a motorkerékpár ... ruházatába beakadt. Ennek következtében ... a földre került. ... r. törzsőrmester a baleset következtében 8 napon belül gyógyuló hámsérüléseket szenvedett, szolgálati munkavédelmi ruhája megrongálódott, szolgálati lámpája eltört. A terhelt ezután a segédmotorral továbbhaladt, majd egyensúlyát veszítve elesett a járművel.
- [6] A terhelt vérében a cselekmény elkövetésekor 1,95-2,03 g/l (ezrelék) véralkohol előidőzésére alkalmas szeszes ital fogyasztásából származó alkohol volt, amely közepes fokú alkoholos befolyásoltságot eredményezett.

II.

1.

- [7] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Pest Megyei Főügyészség terjesztett elő Bf.1997/2018/2-I. szám alatt felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § b) pont ba) alpontja alapján, a terhelt terhére annak érdekében, hogy a Kúria a terhelt cselekményét minősítse a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hivatalos személy elleni erőszak büntettének is, és erre tekintettel vele szemben súlyosabb büntetést szabjon ki.
- [8] Az indítvány szerint a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján a járásbíróság helytállóan következtetett arra, hogy a terhelt szándéka az intézkedő rendőr kikerülésekor nem irányult sérülés okozására, ez azonban nem is feltétele a hivatalos személy elleni erőszak büntette megállapításának.

A Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntettének megvalósulásához ugyanis elegendő az, hogy a terhelt erőszakkal vagy fenyegetéssel megvalósuló cselekménye a hivatalos személy intézkedését, eljárását – sérülés okozása, illetve erre irányuló szándék nélkül – akadályozza. A terhelt cselekménye ennek megállapítására alkalmas volt. A hivatalos személy testi épségét veszélyeztette, őt – amellet, hogy a segédmotoros kerékpár nyomvonalából történő ellépésre kényszerítette – el is sodorta. Ezzel szükségszerűen akadályozta a rendőri eljárást, az intézkedés lefolytatását.

- [9] Az ítéleti tényállásban egyértelműen rögzítésre került, hogy a terhelt a megállás szándéka nélkül haladt ... r. törm. felé. Számolnia kellett azzal, hogy cselekményével a közvilágítással ellátott, egyenes útszakaszon, felismerhetően rendőri ruházatban lévő, őt szabályos fényjelzéssel megállítani szándékozó rendőrt közvetlen veszélynek teszi ki. ... r. törm. életének, testi épségének közvetlen veszélyeztetése, elsodródása pedig olyan aktív, az intézkedő rendőr ellen irányuló fizikai jellegű ráhatás volt, amely – az ítélkezési gyakorlat szerint is – erőszakként értékelhető. Az intézkedő rendőrt a sérülés elkerülése érdekében elhárításra, ellépésre kényszerítette. Ezzel pedig az intézkedésnek a sérülés veszélye nélküli lefolytatását is kizárta. Cselekményével a terhelt a rendőri intézkedés lefolytatását is megghiúsította, megakadályozta, hiszen annak révén a segédmotoros kerékpárral tovább tudott haladni, így fennállt a helyszín elhagyásának a lehetősége. ... r. törm. pedig a rendőri intézkedést a szándéka szerint ekkor nem tudta ténylegesen foganatosítani. Az intézkedő rendőr közvetlen veszélybe hozatala szükségképpen a közúti veszélyeztetés büntettével alaki halmazatban álló hivatalos személy elleni erőszak büntettének megállapítását eredményezi.
- [10] A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt szándéka arra terjedt ki, hogy a vele szemben jogszerűen intézkedő hivatalos személyt a jogszerű tevékenységében bármely módon, akár közvetlen veszélyhelyzet létrehozása útján is akadályozza és magát a rendőri intézkedés alól kivonja. A rendőri intézkedés alóli kibúvásnak nem volt szükségszerű velejárója a hivatalos személy ellen tanúsított közvetlen veszélyeztetés, illetve erőszak. Az intézkedő rendőr kikerülésére veszélyhelyzetet nem eredményező módon is sor kerülhetett volna. A terhelt azonban magatartásával közvetlen veszélyhelyzetet alakított ki és ezzel a rendőrt jogszerű eljárásában erőszakkal akadályozta. Szándéka nyilvánvalóan kiterjedt mind a közvetlen veszélyhelyzetre, mind arra, hogy cselekményével szükségszerűen a rendőri intézkedést is akadályozza. Ellenkező esetben a kikerülés egyéb, közvetlen veszélyhelyzetet nem eredményező módját választotta volna.
- [11] A Pest Megyei Főügyészség álláspontja alátámasztására felhívta a BH 1981.89., BH 1993.590. és FBK 1991.22. számú eseti döntést.
- [12] A terhelt a közúti veszélyeztetés büntettét és a hivatalos személy elleni erőszak büntettét ugyanazon cselekményével, így heterogén alaki halmazatban követte el. Ebből eredően a járásbíróság az eljárás tárgyát képező cselekményt és az annak alapját képező tényeket teljes körűen értékelte, azonban téves jogi álláspont alapján a hivatalos személy erőszak büntettét nem látta megállapíthatónak. Az alaki halmazatban álló bűncselekmények esetén a vádtól eltérő minősítés alapján felmentő rendelkezés meghozatalára nincs szükség, így a felmentő rendelkezés meghozatalára szükségtelenül került sor. Az alaki halmazatban álló bűncselekmények körében törvénysértő felmentő, vagy eljárást megszüntető határozat a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja szerinti felülvizsgálati okot nem alapozza meg, mert azonos tényállás és bűnösség alapján kizárólag a minősítés megváltoztatását eredményezi.
- [13] Ugyanakkor a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból – a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével kiszabott törvénysértő büntetés folytán – felülvizsgálat tárgyát képezheti.
- [14] A felülvizsgálati indítvány szerinti helyes minősítés alapján a halmazatban álló három bűncselekmény közül a hivatalos személy elleni erőszak büntette a súlyosabb. A Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése szerint a halmazati büntetésre tekintettel a büntetési tételkeret 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés. Ebből eredően – a járásbíróság ítéletétől eltérően – a Btk. 33. § (4)

bevezetésének alkalmazása kizárt. Pénzbüntetés kiszabására kizárólag a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontja alapján nyílna lehetőség, azonban ennek törvényi előfeltétele a Btk. 82. § (1) bekezdése szerint, hogy a büntetési tételkeret legkisebb mértéke a büntetés kiszabás elveire tekintettel túl szigorú lenne. Az enyhítő rendelkezés alkalmazása vagy nem alkalmazása önmagában nem alapoz meg felülvizsgálati okot. A büntetés törvénysértő tartama tekintetében kizárólag a bűncselekmény minősítéséhez tartozó büntetési tételeknek és a Btk. Különös Részében írt tételkeretet emelő rendelkezésnek van jelentősége, az enyhítő rendelkezés alkalmazhatósága és az ebből eredő leszállási lehetőség figyelmen kívül marad (BH 2014.74.).

- [15] A három bűncselekményt halmazatban megvalósító, ugyan büntetlen, de a két súlyosabb bűncselekmény kapcsán a bűnösségét tagadó terhelt esetében a büntetési tétel legkisebb mértéke – egy év szabadságvesztés – nemhogy túl szigorúnak, de még szigorúnak sem tekinthető, hiszen a járásbíróság a büntetés kiszabása során a halmazatban álló három bűncselekmény közül a legsúlyosabb büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmény jogi következményeit nem érvényesítette. Helyes minősítés esetén a járásbíróság által kiszabott büntetés az ítélezési gyakorlathoz képest rendkívüli mértékben eltérő, eltúlzottan enyhe, eleve törvénysértő. A terhelt cselekményének hátterében semmilyen méltányolható körülmény nem volt feltárható, éppen ellenkezőleg. Magatartását a hatóság előli menekülés szándéka vezérelte.
- [16] A Pest Megyei Főügyészség mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg. A terhelt cselekményét minősítése a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hivatalos személy elleni erőszak büntettének is. Erre tekintettel pedig vele szemben a Btk. 36. §-a alapján a büntetési tétel alsó határát kisebb mértékben meghaladó – a Btk. 85. § (1)-(2) bekezdése alapján végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtönben végrehajtandó szabadságvesztést szabjon ki.

2.

- [17] A Legfőbb Ügyészség a BF.1538/2018/2. számú átiratában a Pest Megyei Főügyészség Bf.1997/2018/2-I. számú felülvizsgálati indítványát – annak indokaival egyetértve – fenntartotta. Azt indítványozta, hogy a Kúria a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 5.B.38/2017/15. számú ítéletét változtassa meg. ... terhelt cselekményét a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntettének is minősítse. Terheltet a Btk. 35. § (1) bekezdése és a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján halmazati büntetésként ítélje börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, melynek végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre függeszse fel. Egyebekben a megtámadott ítéletet hatályában tartsa fenn.

3.

- [18] A védő a felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében nyilvános ülés kitűzését nem kérte, és a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 5.B.38/2017/15. számú ítéletének a hatályában fenntartását indítványozta. Kifejtette, hogy a bűncselekmény elkövetésének lehetséges indítéka nem párosult olyan cselekvősséggel, amelyből minden kétséget kizáróan arra lehet következtetni, hogy ... sértettet az eljárásában erőszakkal akadályozni kívánta. Az erőszak egy ütközés által jött létre, de ez a fizikai kontaktus véletlen volt, a terhelt által végrehajtott elkerülő manőver folytán következett be. A terhelt felelőssége kizárólag a hanyag gondatlanságban állapítható meg. Cselekménye lehetséges következményeit azért nem látta előre, mert ittasságából eredően elmulasztotta a tőle elvárható gondosságot.
- [19] A terhelt a felülvizsgálati indítványra és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára észrevételt nem tett, nyilvános ülés megtartását nem kérte.

III.

- [20] A Pest Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa és a Legfőbb Ügyészség indítványa nem alapos.

1.

[21] Az ügyészség a felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére nyújtotta be. A Be. 652. § (3) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

[22] A Kúria az eljárás iratanyaga alapján azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet az ügyészség részére 2018. június 25. napján került kézbesítésre. A Pest Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa 2018. december 6. napján – azaz a kézbesítéstől számított hat hónapon belül – érkezett a Szigetszentmiklósi Járásbírósághoz.

2.

[23] A Be. 660. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati indítványt – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – tanácsülésen bírálja el. A (2) bekezdés szerint a Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha

a) a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza, vagy

b) ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja.

A terhelt és a védő a nyilvános ülés megtartását nem kérte és azt a tanács elnöke sem tartotta indokoltnak, ezért a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványát tanácsülésen bírálta el.

3.

[24] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely csak a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és a Be.-ben meghatározott feltételek szerint vehető igénybe.

[25] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálat során a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Azt tehát, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, a Kúria kizárólag az ítéletben rögzített tények alapulvételével vizsgálhatja.

[26] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a jogerős ítéletben a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetés kiszabására került sor.

3.1.

[27] A felülvizsgálati indítvány szerint a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján a terhelt cselekménye a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő hivatalos személy erőszak büntetettének is minősül.

[28] A hivatalos személy elleni erőszak büntettét az követi el, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít,

c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz.

[29] A bűncselekmény a) pontban meghatározott fordulatainak elkövetési magatartása a jogszerű hivatalos eljárás akadályozása, az elkövetés módja az erőszak, illetve a fenyegetés. Az alkalmazott erőszaknak személy ellen kell irányulnia (beleértve a dologról személyre áttevődő erőszakot is). Erőszak vagy fenyegetés hiányában, önmagában a hivatalos személy jogszerű eljárásának az akadályozása tehát nem tényállásszerű, s nem valósít meg bűncselekményt. A hivatalos személy elleni erőszak kizárólag szándékos elkövetés esetén büntetendő.

[30] Az erőszak fogalmát a Btk. nem határozza meg. A bírói gyakorlat szerint az erőszak fizikai erő kifejlesztéssel történő közvetlen vagy dolog által közvetített személy ellen irányuló tudatos, meghatározó jellegű ráhatás, amelyet a konkrét eset összes körülményének figyelembevételével kell

vizsgálni és megítélni (BH 2005.339.). Az erőszak megállapíthatóságának nem feltétele sérülés okozása, testi sértés bekövetkezése. Elegendő a sértett (passzív alany) támadó jellegű megérintése, ellökése, eltolása stb.

- [31] Az akadályozás (korlátozás) és az erőszak nem szinonim fogalmak. A hivatalos személyt korlátozó cselekmény nem feltétlenül jelent egyben erőszakos magatartást is, azonban az erőszak hiánya kizárja az elkövető büntetőjogi felelősségének megállapítását a Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hivatalos személy elleni erőszak büntetében.
- [32] A Btk. 234. § (1) bekezdésében szabályozott közúti veszélyeztetés büntetét az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki,
- [33] A közúti veszélyeztetés szándékos veszélyeztetési bűncselekmény. Az elkövető szándéka kiterjed az elkövetési magatartásra, azaz a közúti közlekedés szabályainak a megszegésére és a bűncselekmény eredményére, azaz más vagy mások életének vagy testi épségének a közvetlen veszélyeztetésére is. Az eredménynek az elkövetési magatartással okozati összefüggésben kell bekövetkeznie.
- [34] A veszélyhelyzet akkor közvetlen, ha az élet vagy a testi épség sérelmének a reális lehetőségét hozza létre, személyre és helyzetre konkretizált veszély jön létre. Az elkövető szándéka kizárólag a veszélyhelyzetként megfogalmazott eredményre terjedhet ki, a veszélyhelyzettel okozati összefüggésben levő bármilyen további, immár káros eredményre azonban már nem (Kúria 41/2007. BK vélemény).
- [35] A közúti veszélyeztetés egyenes vagy eshetőleges szándékkal is elkövethető. Eshetőleges szándékkal való elkövetés esetén az elkövető a veszélyhelyzet bekövetkezésének lehetőségét előre látja és abba belenyugszik. Felismeri a veszélyhelyzeten túlmenő káros következmény(ek) létrejöttének lehetőségét is, de könnyelműen bízik – többek között – a vezetői képességeiben, gyakorlatában, tapasztalatában. A közúti veszélyeztetés következményeként létrejött sértő eredmény tekintetében kizárólag az elkövető (tudatos) gondatlansága állhat fenn.
- [36] A közvetlen veszélyhelyzet nem azonosítható az erőszakkal. A veszélyhelyzet nem foglalja magában a személy elleni erőszakot, azaz a fizikai erő kifejtéssel történő közvetlen vagy dolog által közvetített személy ellen irányuló tudatos, meghatározó jellegű ráhatást.
- [37] Az irányadó tényállás szerint a terhelt szándéka arra irányult, hogy a rendőri intézkedés alól kivonja magát. Mivel haladási irányában, az út közepén útjában állt a rendőr, megkísérelte őt kikerülni. Ennek érdekében kezét a gáزرól levette és ezzel a motorkerékpár motorfékezésbe kezdett. Egyúttal a rendőr kikerülése végett balra manőverezett. A manőver befejezésére azonban már nem volt elég helye és ideje. Mindezt a rendőr látta, de helyzetén nem változtatott. Nem ugrott el a motorkerékpár előtt, hanem ugyanott maradt annak ellenére, hogy az irányadó tényállás szerint a rendőri intézkedés végrehajtására éppen azért került sor, mert a rendőrök az észlelték, hogy a terhelt a segédmotor kerékpárral bizonytalan mozgással közlekedik a ... úton a ... út irányából.
- [38] A terhelt a sebesség csökkentése és a motor balra kormányzása ellenére olyan közel haladt el a rendőr mellett, hogy a jármű kormányza ... ruházatába beakadt, és őt elsodorta, ezért a földre került. 8 napon belül gyógyuló hámsérüléseket szenvedett, szolgálati munkavédelmi ruhája megrongálódott, és szolgálati lámpája is eltört. A terhelt azonban a segédmotorral továbbhaladt, majd távolabb, az ittassága miatt egyensúlyát veszítve elesett a járművel.
- [39] E tényállás alapján az alapügyben eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy a terhelt szándéka nem irányult arra, hogy ... szemben erőszakot, azaz a teste ellen irányuló fizikai behatást alkalmazzon. Éppen ellenkezőleg. Az ittasságától is függő mértékben mindent megtett annak érdekében, hogy az ütközést elkerülje. A terhelt szándéka kifejezetten a sértett kikerülésére irányult, amely azonban nem sikerült. Az irányadó tényállás szerint a rendőr kellő távolságból jelezte, hogy rendőri intézkedést kíván végrehajtani, ám az ittas terhelt késedelmesen, akkor reagált, amikor az ütközést már nem tudta elkerülni. A rendőrnek meg volt a lehetősége arra, hogy egyszerűen

ellépjen a motorkerékpár elől, de azt nem tette meg és rendületlenül végrehajtotta a megkezdett intézkedését.

- [40] A Btk. 8. §-ának első fordulata szerint (ún. tudatos) gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában. A tudatos gondatlanság és az eshetőleges szándékosság alapvetően azon az alapon különböztethető meg, hogy az elkövetőnek volt-e olyan lehetséges fogódzója, kapaszkodója, ismerete, cselekménye, feltétele, eszköze, stb., amelyre tekintettel alappal bízhatott a káros következmény elmaradásában, elkerülésében, avagy ez a bizakodása minden realitást nélkülözött és csak a pusztá véletlenre hagyatkozott.
- [41] Az irányadó tényállásból arra vonható következtetés, hogy a terhelt előre látta, hogy elüti az útjában álló rendőrt, amennyiben nem hajt végre kikerülő manővert. Magatartásának ezt a következményét azonban nem kívánta és abba nem is nyugodott bele. Az ittasságától függő mértékben mindent megtett az általa előre látott ütközés elhárítása végett. Bizakodása azonban könnyelműnek bizonyult. Az ütközést kizárólag a saját magatartásával akkor már nem tudta elkerülni.
- [42] Mindezek alapján az alapügyben eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy a terhelt nem alkalmazott szándékosan erőszakot a vele szemben intézkedő rendőrrel szemben. Szándéka ezzel éppen ellenkező volt. A kialakult helyzetben a terhelt szándéka igazolhatóan az erőszak elkerülésére irányult és ez a kívülvilágban is észlelhető volt. Az intézkedő rendőr elsodrásában megnyilvánuló – és ekként ténylegesen erőszakos – magatartása tekintetében kizárólag a terhelt (tudatos) gondatlansága állapítható meg. A hivatalos személy elleni erőszak büntette azonban szándékos bűncselekmény, gondatlan alakzatát a törvény nem rendeli büntetni, ezért nem sértett törvényt a járásbíróság, amikor az ügyész erre irányuló indítványa ellenére nem állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségét a hivatalos személy elleni erőszak büntetében is.
- [43] Utal a Kúria egyúttal arra, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozott BH 1993.590. számú és BH 1981.89. számú eseti döntések alapjául szolgáló történeti tényállás a jelen ügyben megállapított ítéleti tényállástól büntetőjogilag releváns tények tekintetében eltért. A hivatkozott döntésekben egyrészt a terhelt az intézkedő rendőr felé közlekedő jármű sebességét növelte és másrészt, az összeütközés bekövetkezését (a passzív alany elütését) kizárólag a rendőr gépjármű elől történő elugrása akadályozta meg. A jelen felülvizsgálat tárgyát képező ügyben ezzel ellentétben a terhelt az intézkedő rendőr felé közeledve a jármű sebességét csökkentette és a motorkerékpárral az intézkedő rendőrt kikerülte. A kikerülés során hajtott el mellette olyan közel, hogy a jármű a rendőr ruházatába beleakadt, azaz a fizikai érintkezésre kizárólag a terhelt gondatlansága terjedt ki.

4.

- [44] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja értelmében – a bűncselekmény törvénysértő minősítésén túlmenően – a büntetés kizárólag a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértése alapján támadható, amennyiben az a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (EBH 2011.2387., BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264.II.). A Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítéletben a bűncselekmények minősítése törvényes, a felülvizsgálati indítvány a Btk. más – mérlegelést nem tűrő – szabályának megsértésére pedig nem hivatkozott, így a büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2005.337.).
- [45] A teljesség igényével mutat rá a Kúria arra is, hogy amennyiben a bíróság a vád tárgyává tett egyetlen elkövetési magatartása alapján a vádtól eltérően a (valódi, alaki) halmazatot nem állapítja meg és a terheltet a vádtól eltérő minősítés folytán csupán egy rendbeli bűncselekményben mondja ki bűnösnek, akkor felmentő rendelkezés meghozatalának valóban nincs helye. [EBD2012. B.15.]
- [46] A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva, és miután a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó ún. abszolút eljárási szabálysértést sem észlelt – a Pest Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján – hatályában fenntartotta.

[47] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. június 5.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő